

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра соціальної роботи, педагогіки та логопедії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

Котляр Ю.В.

«2» 09 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ В РОБОТІ
ФАХІВЦІВ ІРЦ**

016 Спеціальна освіта

016.01 Логопедія

Розробники

Савінова Н.В.,

Завідувач кафедри соціальної роботи, педагогіки та
логопедії

Савінова Н.В.

Гарант освітньої програми

Савінова Н.В.

В.о. директора ННМІ

Кузнецова О.А.

Начальник НМВ

Шкірчак С. І.

Миколаїв – 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Комплексна оцінка психофізичного розвитку дитини в роботі фахівців ІРЦ	
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка	
Спеціальність	016 Спеціальна освіта	
Спеціалізація (якщо є)	016.01 Спеціальна освіта. Логопедія	
Освітня програма	Логопедія та психокорекційний супровід	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Нормативна дисципліна	
Курс навчання	1	
Навчальний рік	2024 -2025	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна, заочна форма	
	1	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4 кредити / 120 годин	
Структура курсу:	Денна форма	
лекції	30 год. лекції	6 год. лекції
семінарські заняття (практичні)	30 год. семінарські	10 год. семінарські
годин самостійної роботи студентів	60 год. самост. роб. студентів	104 год. самост. роб. студентів
Відсоток аудиторного навантаження	50 %	12%
Мова викладання	українська	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Значення навчальної дисципліни в реалізації освітньо-професійної програми підготовки магістрів:

Навчальна дисципліна «Комплексна оцінка психофізичного розвитку дитини в роботі фахівців ІРЦ» є нормативною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр зі спеціальності 016 Спеціальна освіта за спеціалізацією 016.01 Логопедія і передбачає вивчення теоретико-методичних основ практичного психокорекційного й логопедичного супроводу осіб з ООП.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Комплексна оцінка психофізичного розвитку дитини в роботі фахівців ІРЦ» є – формування у студентів цілісної системи знань про комплексну оцінку психофізичного розвитку дитини, технологій діагностики психофізичного розвитку дитини з ООП, їх практичне використання, розуміння методики складання, структури, спрямованості рівнів допомоги для дітей різних груп супроводу.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Отримати знання щодо комплексної оцінки психофізичного розвитку дитини.

Використовувати критерії діагностики порушень психофізичного розвитку та мовленнєвої діяльності дітей із ООП при здійсненні комплексної оцінки їх психофізичного розвитку.

Вміти аналізувати клінічні прояви складних комплексних порушень психофізичного та мовленнєвого розвитку дітей.

Розширити бачення щодо основних напрямків психокорекційної та логокорекційної допомоги за сучасними традиційними корекційними методиками й інноваційними технологіями.

Застосовувати в практичній консультативній діяльності отримані знання з методик комплексної оцінки стану дитини з ООП.

Отримати набір практичних умінь і навичок для здійснення комплексної оцінки психічного й мовленнєвого розвитку дитини з ООП в умовах ІРЦ.

Очікувані результати навчання:

Професійна компетентність, яка отримується студентами після вивчення навчальної дисципліни

Спеціальність 016 «Спеціальна освіта»

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності, загальні для освітньо-професійної і освітньо-наукової програм

СК-1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем спеціальної освіти та інклюзивного навчання.

СК-2. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методики логопедичного впливу, технології корекційно-розвиткової роботи з особами з особливими освітніми потребами, мовленнєвими порушеннями.

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвиткову, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів та їх мовленнєвої діяльності.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами, тяжкими порушеннями мовлення на засадах партнерства.

СК-7. Здатність до організації освітнього та логокорекційного процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами, порушеннями мовленнєвої діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища.

СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, в тому числі інклюзивного освітнього середовища.

СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проекти у сфері спеціальної освіти, інклюзивного навчання, логопедії.

СК-12. Здатність створювати й ефективно використовувати спеціальне освітнє середовище в освітній установі, закладі охорони здоров'я у відповідності з рекомендаціями інклюзивно-ресурсних центрів про створення спеціальних освітніх умов для осіб, які потребують психокорекційної та логопедичної допомоги; конструювати і реалізовувати індивідуальні освітні маршрути, маршрути мовленнєвого розвитку дитини з перших років життя згідно її потреб.

СК-13. Здатність до виконання освітніх і професійних обов'язків, у тому числі, з використанням дистанційних форм синхронного й асинхронного навчання в освітній, розвитковій, діагностичній, консультативній діяльності.

СК-15. Здатність взаємодіяти з усіма учасниками освітньо-корекційного процесу на засадах педагогічної деонтології, професійної етики, державних нормативно-правових норм.

СК-16. Здатність аргументовано планувати та надавати послуги психолого-педагогічного консультування відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності й здоров'я дитини.

Програмні результати навчання

РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку осіб з ООП, рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, на цій основі забезпечувати інтерпретації освітньої підтримки згідно особливих освітніх потреб здобувачів.

РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН 16. Розробляти програми індивідуального розвитку, впроваджувати їх, оцінювати якість; уміти конструювати і реалізовувати індивідуально-диференційований освітній підхід до мовленнєвого розвитку дитини, адекватний потребам дитини зокрема раннього віку.

2. Програма навчальної дисципліни

№	Тема заняття / план	Лекції	Практ.	Самост. робота
1	Кредит 1. Тематичний блок 1. Нормативно-правове забезпечення індивідуального супроводу дитини з ООП в умовах ІРЦ.	8	8	14
2	Кредит 2. Тематичний блок 2. Методика комплексної психолого-педагогічної оцінки в ІРЦ.	8	8	14
3	Кредит 3. Тематичний блок 3. Логопедичне консультування батьків дітей з порушеннями психофізичного розвитку фахівцями ІРЦ. Підготовка до комплексної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центрі.	8	8	14
4	Кредит 4. Тематичний блок 4. Рівні підтримки дітей з ООП.	6	6	18
	Разом	30	30	60

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Лекція 1-2 (4 години). Тема: Нормативно-правове забезпечення індивідуального супроводу дитини з ООП в умовах ІРЦ. 1. Положення та установчі документи ІРЦ. 2. Про роботу ІРЦ та організацію освітнього процесу осіб з ООП у період воєнного часу.. 3. Постанови КМУ від 29.04.2022 №493 та від 30.08.2022 №979 про зміни до Положення про інклюзивно-ресурсний центр. 4. Сутність поняття «комплексна оцінка розвитку». 5. Сучасні вимоги до діяльності фахівців ІРЦ.
2	Лекція 3-4 (4 години). Тема: Алгоритм здійснення комплексної психолого-педагогічної оцінки фахівцями ІРЦ. 1. Первинний прийом заявника перед проведенням комплексної оцінки . 2. Оцінка фізичного розвитку особи з ООП. 3. Оцінка мовленнєвого розвитку особи з ООП. 4. Оцінка когнітивної сфери особи з ООП. 5. Оцінка емоційно-вольової сфери. 7. Формування висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. 6. Додаткове спостереження за дитиною за межами ІРЦ.
3	Лекція 5-6 (4 години). Тема : Методика комплексної оцінки стану здоров'я дітей 1. Загальні закономірності підліткового організму та росту і розвитку дитини. 2. Особливості морфофункціонального розвитку організму та процеси формування здоров'я. Загально біологічні популяційні особливості. 3. Показники біологічного віку. 4. Критерії комплексної оцінки стану здоров'я. 5. Групи здоров'я. 6. Норми (стандарти) фізичного розвитку дітей раннього віку, розроблені ВООЗ. 7. Методи оцінки фізичного розвитку людини.
4	Лекція № 7-8 (4 години). Тема: Логопедичне консультування батьків дітей з порушеннями психофізичного розвитку фахівцями ІРЦ. 1. Теоретико-методичні засади логопедичного консультування батьків дітей з комплексними порушеннями розвитку. 2. Актуальна тематика та структурна композиція консультації для батьків з проблем онтогенезу та дизонтогенезу мовленнєвої діяльності у дітей з ООП. 3. Методика проведення консультацій з батьками дітей з ООП за логопедичною тематикою 4. Методика проведення консультацій для батьків дітей із РАС. 5. Методика проведення консультацій для батьків дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. 6. Методика консультування батьків дітей із сенсорними порушеннями. 7. Консультування батьків дітей із порушеннями опорно-рухового апарату.
	Лекція № 9-10 (4 години). Тема : Підготовка до комплексної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центрі. 1. Первинний прийом батьків 2. Перелік, збір та аналіз необхідних документів для здійснення комплексної оцінки розвитку дитини за напрямками: оцінка фізичного розвитку дитини; оцінка мовленнєвого розвитку дитини; оцінка когнітивної сфери дитини; оцінка емоційно-вольової сфери дитини; оцінка освітньої діяльності дитини. 3. Методичні рекомендації щодо написання психолого-педагогічних характеристик на

	комплексну оцінку розвитку дитини закладами освіти. 4. Проведення повторної комплексної оцінки розвитку дитини: практичний досвід.
	Лекція № 11-12 (4 години). Тема: Характеристика етапів комплексної оцінки розвитку дитини. 1. Планування оцінки. Інформування про проведення оцінки комплексного розвитку дитини. 2. Підготовка матеріалів. 3. Процедура оцінки комплексного розвитку дитини. 4. Звіт фахівців ІРЦ за сферами оцінювання. 5. Розгляд результатів на засіданні фахівців ІРЦ. 6. Підготовка висновку. 7. Інформування батьків та передача їм висновку. 8. Моніторинг реалізації рекомендацій. 9. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвивальних послуг.
	Лекція № 13-14 (4 години). Тема : Рівні підтримки дітей з ООП 1. Категорії освітніх труднощів: А) інтелектуальні; Б) Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві) В) фізичні; Г) навчальні Д) Соціоадаптаційні (особистісні, середовищні труднощі) або соціокультурні (взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо) . 2. Характеристика рівнів підтримки: А) перший рівень; Б) другий рівень; В) третій рівень; Г) четвертий рівень; Д) п'ятий рівень. 2. Діяльність команди підтримки. 3. Досвід країн світу з надання підтримки дітям з ООП. 4. облаштування освітнього середовища: • універсальний дизайн; • розумне пристосування; • облаштування ресурсної кімнати; • прилаштування місця навчання та закупівля індивідуальних засобів навчання 5. Особливості складання психолого-педагогічної характеристики на дитину дошкільного і шкільного з ООП. 6. Методика і тематика проведення консультацій з педагогами і батьками.
	Лекція № 15 (2 години). Тема: Складання психолого-педагогічної характеристики на дитину. 1. Основні принципи складання психолого-педагогічної характеристики на дитину дошкільного віку з інтелектуальними, комплексними порушеннями. 2. Складання плану спостережень за діяльністю дітей на заняттях логопеда, вихователя, музичного керівника, в ході режимних моментів 3. Програмно-методичне забезпечення освітньо-корекційного процесу. 4. Корекційні програми: структура, завдання, мета, цілепокладання.

4.2. План практичних (семінарських) занять

№	Тема заняття / план
1	Практичне заняття 1-2 (4 години). Тема: Нормативно-правове забезпечення індивідуального супроводу дитини з ООП в умовах ІРЦ. 1. Положення та установчі документи ІРЦ. 2. Про роботу ІРЦ та організацію освітнього процесу осіб з ООП у період воєнного часу.. 3. Постанови КМУ від 29.04.2022 №493 та від 30.08.2022 №979 про зміни до Положення про інклюзивно-ресурсний центр. 4. Сутність поняття «комплексна оцінка розвитку». 5. Сучасні вимоги до діяльності фахівців ІРЦ.
2	Практичне заняття № 3-4 (4 години). Тема: Алгоритм здійснення комплексної психолого-педагогічної оцінки фахівцями ІРЦ. 1. Первинний прийом заявника перед проведенням комплексної оцінки . 2. Оцінка фізичного розвитку особи з ООП. 3. Оцінка мовленнєвого розвитку особи з ООП. 4. Оцінка когнітивної сфери особи з ООП. 5. Оцінка емоційно-вольової сфери. 7. Формування висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини. 6. Додаткове спостереження за дитиною за межами ІРЦ.
3.	Практичне заняття 5-6 (4 години). Тема : Методика комплексної оцінки стану здоров'я дітей 1. Загальні закономірності підліткового організму та росту і розвитку дитини. 2. Особливості морфофункціонального розвитку організму та процеси формування здоров 'я. Загально біологічні популяційні особливості. 3. Показники біологічного віку. 4. Критерії комплексної оцінки стану здоров'я. 5. Групи здоров'я. 6. Норми (стандарти) фізичного розвитку дітей раннього віку, розроблені ВООЗ. Методи оцінки фізичного розвитку людини.
4	Практичне заняття № 7-8 (4 години). Тема: Логопедичне консультування батьків дітей з порушеннями психофізичного розвитку фахівцями ІРЦ. 1. Теоретико-методичні засади логопедичного консультування батьків дітей з комплексними порушеннями розвитку. 2. Актуальна тематика та структурна композиція консультації для батьків з проблем онтогенезу та дизонтогенезу мовленнєвої діяльності у дітей з ООП. 3. Методика проведення консультацій з батьками дітей з ООП за логопедичною тематикою 4. Методика проведення консультацій для батьків дітей із РАС. 5. Методика проведення консультацій для батьків дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. 6. Методика консультування батьків дітей із сенсорними порушеннями. 7. Консультування батьків дітей із порушеннями опорно-рухового апарату.
5	Практичне заняття № 9-10 (4 години). Тема : Підготовка до комплексної оцінки розвитку дитини в інклюзивно-ресурсному центрі. 1. Первинний прийом батьків 2. Перелік, збір та аналіз необхідних документів для здійснення комплексної оцінки розвитку дитини за напрямками: оцінка фізичного розвитку дитини; оцінка мовленнєвого розвитку дитини; оцінка когнітивної сфери дитини; оцінка емоційно-вольової сфери дитини; оцінка освітньої діяльності дитини. 3.Методичні рекомендації щодо написання психолого-педагогічних характеристик на

	комплексну оцінку розвитку дитини закладами освіти. 4. Проведення повторної комплексної оцінки розвитку дитини: практичний досвід.
6	Практичне заняття № 11-12 (4 години). Тема: Характеристика етапів комплексної оцінки розвитку дитини. 1. Планування оцінки. Інформування про проведення оцінки комплексного розвитку дитини. 2. Підготовка матеріалів. 3. Процедура оцінки комплексного розвитку дитини. 4. Звіт фахівців ІРЦ за сферами оцінювання. 5. Розгляд результатів на засіданні фахівців ІРЦ. 6. Підготовка висновку. 7. Інформування батьків та передача їм висновку. 8. Моніторинг реалізації рекомендацій. 9. Надання психолого-педагогічних, корекційно-розвивальних послуг.
7	Практичне заняття № 13-14 (4 години). Тема : Рівні підтримки дітей з ООП 1. Категорії освітніх труднощів: А) інтелектуальні; Б) Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві) В) фізичні; Г) навчальні Д) Соціоадаптаційні (особистісні, середовищні труднощі) або соціокультурні (взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо) . 2. Характеристика рівнів підтримки: А) перший рівень; Б) другий рівень; В) третій рівень; Г) четвертий рівень; Д) п'ятий рівень. 2. Діяльність команди підтримки. 3. Досвід країн світу з надання підтримки дітям з ООП. 4. облаштування освітнього середовища: • універсальний дизайн; • розумне пристосування; • облаштування ресурсної кімнати; • прилаштування місця навчання та закупівля індивідуальних засобів навчання 5. Особливості складання психолого-педагогічної характеристики на дитину дошкільного і шкільного з ООП. 6. Методика і тематика проведення консультацій з педагогами і батьками.
8	Практичне заняття № 15 (2 години). Тема: Складання психолого-педагогічної характеристики на дитину. 1. Основні принципи складання психолого-педагогічної характеристики на дитину дошкільного віку з інтелектуальними, комплексними порушеннями. 2. Складання плану спостережень за діяльністю дітей на заняттях логопеда, вихователя, музичного керівника, в ході режимних моментів 3. Програмно-методичне забезпечення освітньо-корекційного процесу. 4. Корекційні програми: структура, завдання, мета, цілепокладання.

4.3. Завдання для самостійної роботи

Відповідь на семінарському занятті – це активна участь в обговоренні всіх питань, що виносяться на семінар, підкріплення доповіді цитатами та посиланнями на літературу. Вільне володіння матеріалом доповіді, що дозволяє задавати та відповідати на питання по темі.

Доповідь – це один із видів монологічного мовлення: публічне, розгорнуте, офіційне повідомлення з певного питання, засноване на залученні документальних даних. Вміст доповіді — це представлена інформація, що відображає суть питання або дослідження щодо даної ситуації.

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ (ДОПОВІДЬ)

(робота має бути на 5-10 сторінок, шрифт – Times New Roman, 14 розмір, 1,5 – інтервал)

Завдання:

1. Схема психолого-педагогічного обстеження дитини з комплексними порушеннями розвитку.
2. Модель логопедичного кабінету ІРЦ.
3. Логопедичний супровід в умовах ІРЦ.
4. Характерні особливості мовленнєвого розвитку при розладах аутистичного спектру.
5. Комплексні порушення розвитку.
6. Освітні труднощі та рівні підтримки.

Питання для самоконтролю

1. Представити класифікації СПР.
2. Підтвердити або спростувати: За вираженістю поєднаних порушень зору і слуху дітей з цим видом складного порушення можна розділити на: • тотально або практично сліпоглухих; • сліпих, що недочувають; слабкозорих глухих; слабкозорих, що недочувають.
3. Чи правильно визначено? Дітей з поєднаними порушеннями зору і мовлення можна розділити на: • сліпих алаліків; • слабкозорих алаліків; • сліпих дітей із ЗНМ; • слабкозорих дітей із ЗНМ.
4. Чи можна дітей з порушеннями зору і рухів можна розділити на: • сліпих, що не пересуваються самостійно; • слабкозорих, що не пересуваються самостійно; • сліпих з порушеннями рухів (залишкові явища ДЦП); • слабкозорих із залишковими порушеннями ДЦП.
5. Перевірити правильність твердження. Поєднання порушень слуху і рухів можна розділити на: • важкі форми ДЦП і глухота; • важкі форми ДЦП і приглухуватість; • легкі форми ДЦП і глухота; • легкі форми ДЦП і приглухуватість.
6. Чи можлива безліч поєднань, різних за вираженістю сенсорних і рухових порушень, з різною за глибиною інтелектуальних порушень.
7. Класифікація сліпоглухих дітей. Що покладено в основу класифікації час настання розладу і наявність поєднання сенсорних порушень з інтелектуальними: • сліпоглухонімі від народження або ті, що втратили зір і слух в ранньому дитинстві, до опановування і закріплення словесної мови (природжена сліпоглухота); • сліпоглухі, у яких втрата зору і слуху настала в дошкільному віці і пізніше, коли у дитини вже була сформована мова (придбана сліпоглухота); • сліпоглухі розумово відсталі діти: усі попередні варіанти, ускладнені інтелектуальними порушеннями?
8. Назвіть корекційні програми, які застосовуються в роботі з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку: структура, завдання, мета, цілепокладання.
9. Окресліть шляхи корекції і формування життєвої та соціальної компетентностей за програмними вимогами.
10. Методика проведення консультацій для батьків дітей з ООП за логопедичною тематикою.
11. Проведення консультацій для педагогів з проблем порушень мовленнєвої діяльності дітей із ООП.

4. Забезпечення освітнього процесу

Методичне забезпечення навчальної дисципліни включає:

- робоча програма навчальної дисципліни;
- опорні конспекти лекцій;
- методичні матеріали до виконання самостійної та індивідуальної роботи;
- законодавчі та методичні матеріали;
- підручники і навчальні посібники.

5. Методи навчання

Методи організації навчальної діяльності студентів: лекція, практичне заняття, самостійна робота, консультація.

Словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж.

Наочні методи навчання: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні методи навчання: вправи, графічні роботи.

Методи навчання залежно від типу пізнавальної діяльності студентів: інформаційно-рецептивний, репродуктивний, проблемний, частковопошуковий (евристичний).

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: ділові та рольові (драматизація) ігри, дискусії і диспути, студентські наукові конференції, створення ситуації емоційно-моральних переживань, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

8. Форми контролю

Кількість годин (кількість кредитів ЄКТС): На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Види робіт: Контроль за рівнем засвоєння матеріалу та знань студентів проводиться у таких формах: виконання творчо-пошукової роботи; виконання самостійної роботи (доповіді); усні відповіді на семінарських заняттях; Залік.

Протягом семестру здійснюється поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час захисту індивідуальних завдань, надання відповідей на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу.

Підсумковий контроль

Питання до заліку з навчальної дисципліни

1. Представити характеристику комплексних порушень розвитку дитини.
2. Охарактеризувати відношення суспільства й держави до осіб із психофізичними порушеннями на різних етапах його розвитку.
3. Види, причини та класифікація порушень у розвитку людини.
4. Назвати загальні для всіх категорій дітей з ООП закономірності психічного розвитку.
5. Дати визначення поняттям «адаптація», «реабілітація», «компенсація», «корекція» стосовно осіб з порушенням розвитку.
6. Охарактеризуйте принципи психолого-педагогічної діагностики.
7. Означте функції вчителя, вихователя, психолога у мультидисциплінарній команді супроводу дитини з особливими освітніми потребами.
8. Назвіть якими способами реалізують індивідуальну освітню траєкторію дитини з ООП в загальноосвітній школі.
9. Охарактеризуйте рухові та мовленнєві порушення та дайте оцінку їх значенню в структурі порушеного розвитку.
10. Назвіть основні корекційні впливи, що здійснюють на дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
11. Дайте загальну характеристику та назвіть особливості психічного та мовленнєвого розвитку дітей з порушенням зору.
12. Назвіть основні корекційні впливи, що здійснюють на дітей з порушенням зору.
13. Охарактеризуйте компенсаторну роль збережених аналізаторів у сліпих дітей
14. Дайте загальну характеристику та назвіть особливості психічного та мовленнєвого розвитку з дітей з порушенням слуху.
15. Назвіть основні корекційні впливи, що здійснюють на дітей з порушенням слуху.
16. Охарактеризуйте компенсаторну роль збережених аналізаторів у глухих дітей.
17. Дайте характеристику ступенів мовленнєвого порушення та інтелектуального порушення та оцініть освітній потенціал кожного з них.
18. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітей з РДА
19. Означте базові доказово обґрунтовані методики корекційної освіти дітей з розладами аутичного спектру.

20. Охарактеризувати можливості розвитку, навчання й соціалізації дітей з розладами аутичного спектру.
21. Опишіть систему державної допомоги й назвіть установи для осіб з порушеннями розвитку в Україні.
22. Методичне забезпечення психокорекційного і логокорекційного процесу в Україні: підручники, посібники, навчальні зошити для дітей з ООП.
23. Логопедичне консультування батьків дітей з порушеннями психофізичного розвитку.
24. Теоретико-методичні засади логопедичного консультування батьків дітей з комплексними порушеннями розвитку.
25. Актуальна тематика та структурна композиція консультації для батьків з проблем онтогенезу та дизонтогенезу мовленнєвої діяльності у дітей з ООП.
26. Психокорекційний супровід дитини з комплексними порушеннями розвитку засобами Вальдорфської педагогіки.
27. Засоби альтернативної комунікації в роботі з дітьми з комплексними порушеннями розвитку.
28. Психолого-педагогічний супровід дитини з комплексними порушеннями в умовах воєнного стану.
29. Шляхи соціалізації дитини з сенсорними розладами та порушеннями опорно-рухового апарату.
30. Психолого-педагогічний супровід дитини з порушеннями інтелектуального розвитку та РАС.
31. Реалізація завдань психокорекційної допомоги дітям з комплексними порушеннями розвитку в умовах воєнного стану.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумкова робота (залік)	Сума
Теми	Сам. Р.	40	100
T1-T4	II		
50	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Боряк О. В. Специфіка формування семіотичної підсистеми мови при дизонтогенезі розвитку (розумовій відсталості). Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки). 2015. Вип. V. В 2-х т., том I. С. 36–47.

2. Гаврилова Н. С. Класифікація порушень артикуляційної моторики. Актуальні питання корекційної освіти. 2016. Випуск № 7. URL: <http://aqce.com.ua/download/publications/44/41.pdf>.
3. Голуб Н. М. Використання наочності в логокорекційній роботі з молодшими школярами із ЗНМ та порушеннями писемного мовлення. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови. 2015. Вип. 10. С. 32–39.
4. Голуб Н. М., Потамошнієва О. М., Хребтова Н. П. Диференційна діагностика мовленнєвих порушень: методичні рекомендації. Харків: ХНПУ, 2007. 66 с.
5. Данілавичюте Е. Методика подолання фонемографічних відхилень у молодших школярів з ДЦП. Теорія та практика сучасної логопедії. 2014. Вип. 1. 168 с.
6. Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими освітніми потребами в діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій: посіб./ Жук Т. В., Ілляшенко Т. Д., Луценко І. В. та ін.; за ред. А. Г. Обухівської. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://griml.com/viNje>
7. Логопедія. Підручник. За ред. М.К. Шеремет. К.: «Слово», 2018. 672 с.
8. Логопедія: підручник. [Шеремет М. К., Тарасун В. В., Конопляста С. Ю. та ін.]; за ред. М. К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010.
9. Логопедія: підручник. За ред. М. К. Шеремет. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2018. 856 с.
10. Манько Н. В. Діагностика та корекція мовленнєвого розвитку дітей раннього віку: науковометодичний посібник. Київ : КНТ, 2008. 256 с.
11. Мартиненко І. В. Системні порушення мовлення в ракурсі медико-психолого-педагогічних досліджень. Логопедія. 2017. № 10. С. 41–47. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/logoped_2017_10_6.
12. Мартинюк В. Ю. Основні концепції реабілітаційної допомоги дітям з обмеженням життєдіяльності. Режим доступу: <https://griml.com/mjc5x>
13. Мухін В. М. Фізична реабілітація пр. пошкодженнях опорно-рухового апарату : монографія. Львів : ЛДУФК, 2018. 398 с.
14. Основи спеціальної та інклюзивної педагогіки : навчальний посібник / за заг. ред. проф. Ю. Д. Бойчука. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 338 с.
15. 3. Склярєнко Є.Т. Травматологія і ортопедія : підруч. для студ. вищих мед.навч. закл. Київ : Здоров'я, 2028. 384 с.
16. Психолого-педагогічні та технологічні основи диференційованої логодіагностики та логокорекції: монографія. Кол. автор. Н. В. Савінова, Н. В. Стельмах, І. В. Середа та ін. Миколаїв: Іліон, 2017. 270 с.
17. Ревуцька О. В. Диференційна діагностика мовленнєвих вад: навч. посіб. Бердянськ: ФОП Ткачук О.В. 2014. 200 с.
18. Савченко М. А. Методика виправлення вад вимови фонем у дітей. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. 160 с.
19. Савінова Н. В. Теоретико-методичні засади диференційованої логопедичної корекції: монографія. Миколаїв: НУК, 2012. 281 с.
20. Савінова Н. В. Інноватика в логопедії. Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III(36), Issue: 74, 2015. С.51-55.
21. Савінова Н. В. Логопедія з методикою викладання. Розділ 1. Теоретико-методологічні засади та предметна область викладання курсу «Логопедія» студентам спеціальності 016.01 Логопедія (для дистанційної та змішаної форми навчання): навчально-методичний посібник . Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. 204 с.
22. Савінова Н. В. Логодіагностика та логокорекція мовленнєвої діяльності дошкільників із тяжкими порушеннями мовлення. Миколаїв: Іліон, 2017. 286 с.
23. 21. Синьов В. М. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник. Частина І. Загальні основи корекційної психопедагогіки (олігофренопедагогіки). К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2007. 238 с.
24. 22. Спеціальна педагогіка: понятійно-термінологічний словник / За ред. акад. В.І. Бондаря. Луганськ: Альма-матер, 2003. 436 с.

25. Соботович Є. Ф. Вибрані праці з логопедії. К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2015. 308 с.
26. Соботович Є.Ф. Класифікація порушень звуковимови у дітей старшого дошкільного віку. Дошкільне виховання, 1977. №1.
27. Соботович Є.Ф. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (в його фонетико-фонематичній ланці) дітей дошкільного віку. Дефектологія, 2002. №3.
28. Соботович Є.Ф. Нормативні показники та критерії оцінювання мовленнєвого розвитку (у його лексичній ланці) дітей дошкільного віку. Дефектологія, 2003. №2.
29. Соботович Є.Ф. Нормативні показники та критерії оцінювання мовленнєвого розвитку (у його граматичній ланці) дітей дошкільного віку. Дефектологія, 2003. №2.
30. Соботович Є.Ф. Вибрані праці з логопедії. Укл. В.В.Тищенко, Є.Ю.Линдіна. К. «Видавничий дім Дмитра Бураго», 2015. 308 с.
31. Тарасун В. В. Логодидактика: навч. посіб. для вищ. навч. закл. К.: Вид-во Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова, 2004. 348 с.
32. Тищенко В. В. Загальний недорозвиток мовлення: перспективи подальших досліджень Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. За ред. О.В.Гаврилова, В.І.Співака. Вип. XXIII в трьох частинах, частина 2. Серія: соціально-педагогічна. Кам'янець-Подільський: Медобори. 2013. С. 260 – 268.
33. Тищенко В. В. До проблеми психолінгвістичного аналізу мовленнєвої діяльності дітей з церебральним паралічем. Науковий часопис НПУ ім. М.П.Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія, 2014. Вип. 27. С. 17 – 20.
34. Хрестоматія з логопедії: Навчальний посібник /М. К. Шеремет, І. В. Мартиненко. К.: КНТ, 2006. 360 с.

Додаткова

1. Вестбрук Д., Кеннерлі Г., Кірк Дж. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://griml.com/8YDoe>
2. Дегтяренко Т. М. Корекційно-реабілітаційна робота в спеціальних дошкільних закладах для дітей з особливими потребами: навч. посіб. Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. 302 с.
3. Дара С. Корекційні заняття з логопедії у дошкільних закладах. Частина перша. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 335 с.
4. Дефектологічний словник: навчальний посібник / за редакцією В. І. Богдаря, В. М. Синьова. К.: «МП Леся», 2011. 528 с.
5. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
1. Кондратенко В. О. Формування сенсорних здібностей дошкільників із загальним недорозвиненням мовлення засобом ігрової діяльності. К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2011. 110 с.
2. Конопляста С. Ю. Логопсихологія: навч. посіб. / за ред. М.К. Шеремет. К.: Знання, 2010. Книга. 293 с.
3. Нечипоренко В.В. Підготовка фахівців для корекційної роботи з аутичними дітьми дошкільного віку. Науковий часопис національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19 Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. 2020. N 39. С.34-40.
4. Психологічний супровід інклюзивної освіти : [метод. рек] / автор. кол. за заг. ред. А. Г. Обухівська. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://griml.com/xgiWd>
5. Середовище, що належить дітям: poradnik для педагогів закладів дошкільної освіти» ЮНІСЕФ, ВФ «Крок за кроком», 2019.
6. Тарасун В.В. Аутологія: теорія і практика. К.: «Вадекс», 2018. 590 с..
1. <https://lib.iitta.gov.ua/714863/1/%D0%90%D0%A3%D0%A2%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%AF.pdf>
2. 3 Шульженко Д.І. «Освітньо-психологічна інтеграція (інклюзія) дітей із аутизмом»: монографія. Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, вид-во Хортицької національної академії, 2017. 444 с.

3. Шульженко Д.І. Самостійна робота студентів як психологічний інструмент формування професійної свідомості корекційного педагога / Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова: зб. наук. пр. / за ред. В. М. Синьова. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2019. N 38. Сер. 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. С.- 202 – 208.

6.Шевців З. М. Основи інклюзивної педагогіки: підручник. Видання 2-ге, виправлене, доповнене. Львів: «Новий світ – 2000», 2019.264 с.

Інформаційні ресурси

<https://mon.gov.ua/ua> – Міністерство освіти та науки України – офіційний сайт

<https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>

<http://www.nbu.gov.ua/node/1539>

<https://biblhgpa.jimdofree.com/>

<http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського.

<http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.

<http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.